

2020-11-06

Ärendebeteckning
SN

Remissvar SOU 2018:88 LSS-utredningen

Förslag

Socialnämnden beslutar att anta förvaltningens yttrande som sitt eget och överlämnar remissvaret till Kommunstyrelsen.

Paragrafen förklaras omedelbart justerad

Bakgrund

Mönsterås kommun har som remissinsats mottagit Betänkande av LSS-utredningen SOU 2018:88 Översyn enligt LSS och assistansersättningen.

Utredningen har sett över assistansersättningen i socialförsäkringsbalken (SFB) och delar av lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS), med syfte att skapa en långsiktigt hållbar ekonomisk utveckling av insatsen personlig assistans samt att få till stånd mer ändamålsenliga insatser i LSS.

Remissens omfattning har förändrats med anledning till det så kallade januariavtalet mellan regeringspartier. Det innebär att personlig assistans inte begränsas för barn under 16 år, inte heller för personer med behov som förutsätter ingående kunskaper om den som får stödet. De insatser som skulle ersättas personlig assistans för dessa grupper besvaras därför inte i remissvaret.

Lagändringarna föreslås träda i kraft den 1 januari 2022. Därefter finns övergångsregler till och med 31 december 2024.

Lina Maria Hildebrandt
Marlene Andersson
LSS-handläggare

Johanna Hallström
Områdeschef Omsorg om personer med funktionsnedsättningar

Annelie Gollunberg
Socialchef

Bilagor:

Yttrande SOU 2018:88, Mönsterås kommun

SOU 2018:88 LSS-utredningen, Regeringskansliet

YTTRANDE
2020-11-06
Dnr S2019/00088/SOF

Socialdepartementet
103 33 Stockholm

Yttrande SOU 2018:88

**Betänkandet SOU 2018:88 Översyn av insatser enligt LSS och assistansersättningen
Dnr S2019/00088/SOF**

Sammanfattning

Mönsterås kommun ställer sig positiva till en ny LSS-lagstiftning och anser att den blir tydligare och mer lättöverskådlig med indelade kapitel. Mönsterås kommun delar i stort utredarens förslag.

Mönsterås kommun ställer sig i grunden positiva till insatsen personlig service och boendestöd men problematiserar innehållet och önskar ett förtydligande gällande den bredd och omfattning som insatsen medför.

Mönsterås kommun är däremot kritisk till insatsen kontaktperson och framhåller komplexiteten med insatsen och vad det kan få för negativa konsekvenser för den enskilde. Mönsterås kommun vill istället se ett större ansvar från kommunerna att hitta lämpliga alternativ till insatsen inom ramen för andra insatser inom LSS-lagen.

Mönsterås kommun ställer positiva till att Försäkringskassan blir ensam huvudman för personlig assistans och vill även se att Försäkringskassan tar ansvar för de första 20 timmarna för personlig assistans.

Mönsterås kommun anser att tidsperspektivet är alltför snävt och menar att det kommer bli svårt för kommunerna att hinna göra alla de förberedelser som krävs för att kunna bedriva en verksamhet av god kvalitet innan 1 januari 2022.

4. Personer som omfattas av LSS

4.2.3 Personkretsbestämmelsens lydelse bör justeras

Mönsterås kommun delar utredarens förslag om justeringar i personkretsbestämmelsen och anser att förändringen är i enighet med etablerade begrepp i Socialstyrelsens termbank.

5. Bostaden

5.2.5 Överväganden nuvarande insatser bostad med särskild service för vuxna eller annan särskilt anpassad bostad

Mönsterås kommun delar utredarens bedömning om att bostad med särskild service i form av grupp- respektive servicebostad bör finnas för dem som är i behov av sådan bostad.

Mönsterås kommun motsätter sig dock att insatsen annan särskilt anpassad bostad föreslås ingå i LSS. Det råder idag en stor osäkerhet kring vad som ingår i annan särskilt anpassad bostad vilket gör insatsen svår att tillämpa. Om insatsen dock ska kvarstå föreslår Mönsterås kommun att begreppet tydliggörs för rättvisare och tydligare bedömning av insatsen.

5.3.6 Överväganden ny insats personlig service och boendestöd

Mönsterås kommun ställer sig i grunden positiva till insatsen personlig service och boendestöd men vill problematisera innehållet.

Mönsterås kommun kan se svårigheter i gränsdragningen mellan när boendestöd enligt socialtjänstlagen och personlig service och boendestöd ska tillämpas. Mönsterås kommun kan även se svårigheter i gränsdragning mellan personlig service och boendestöd och individ och familjeomsorgens (IFOs) insatser framförallt gällande stöd i föräldraskap. Mönsterås kommun ser gärna att insatsen personlig service och boendestöd tydliggörs i gränssättningen gentemot andra lagstiftningar med likvärdiga innehåll.

Mönsterås kommun vill framhålla svårigheten för mindre kommuner att ha tillräckligt med bred men samtidigt djupgåendekunskaper i en begränsad personalgrupp för att inrymma alla delar som föreslås ingå i insatsen. Det kommer krävas omfattande kunskapsatsningar för att kunna tillgodose den bredd av insatser som ingår i personlig service och boendestöd. Mönsterås kommun vill även påvisa att omfattningen av insatsen kan bli kostsam för kommunerna.

Mönsterås kommun efterfrågar vägledning i hur personlig service och boendestöd ska utredas.

Mönsterås kommun motsätter sig även att den som har bostad med särskild service även ska ha möjlighet att söka insatsen personlig service och boendestöd. Mönsterås kommun anser att insatsen bostad med särskild service ska vara ett heltäckande stöd som inte ska behöva kompletteras med insatsen personlig service och boendestöd.

6. Barn och familjer

6.3.6 Överväganden avlösarservice

Mönsterås kommun ställer sig positiva till att insatsen avlösarservice kan användas mer flexibelt utifrån de föreslagna förändringarna.

Mönsterås kommun efterfrågar dock ett förtydligande kring hur insatsen är tänkt att användas, i närområdet eller längre utflykter som kan medföra extrakostnader för avlösaren och därmed för kommunen, för en rättvisare och mer jämlik bedömningsgrund mellan kommunerna som idag saknas.

6.4.4 Överväganden korttidstillsyn

Mönsterås kommun ställer sig positiv till ändrad benämning av insatsen och delar även utredarens förslag om att insatsen bör omfattas av skollagen.

6.5.5 Överväganden korttidsvistelse

Mönsterås kommun delar utredarens ståndpunkt om att insatsen är ändamålsenlig och bör finnas kvar i nuvarande form men att HSL ansvaret under korttidsvistelsen behöver klargöras mer.

6.6.4 Överväganden boende i familjehem eller bostad med särskild service för barn eller ungdomar

Mönsterås kommun instämmer i utredarens bedömningar gällande insatsen.

7. Gemenskap

7.2.7 Överväganden ledsagarservice

Mönsterås kommun instämmer i bedömningen och anser att ledsagarservice med fördel kan utföras inom den nya insatsen personlig service och boendestöd.

I de fall den enskilde har insats bostad med särskild service ska ledsagning ingå i denna insats och inte behöva kompletteras med personlig service och boendestöd.

7.3.5 Överväganden kontaktperson

Mönsterås kommun är kritisk till utredarens förslag och anser att komplexiteten i uppdraget är så pass omfattande att ingående kunskaper krävs för att målgruppens behov ska bli tillgodosedda. Insatsen blir beroende av rekrytering av frivilliga utan ingående kunskap och kompetens vilket riskerar att få negativa effekter på den enskilde.

Mönsterås kommun vill istället se ett större ansvar från kommunernas sida att hitta lämpliga alternativ med till insatsen kontaktperson inom ramen av andra insatser så som bostad med särskild service, personlig service och boendestöd och korttidsvistelse som bedrivs med

kompetent personal. Insatsen fyller bättre sitt syfte för personer som bor i ordinärt boende där avsaknad av närhet till andra finns. Mönsterås kommun välkomnar goda exempel på lyckade alternativ som redan nu kan finnas i kommunerna då nuvarande insats är svår att rekrytera och verkställa.

Om insatsen kontaktperson ska vara kvar anser Mönsterås kommun att ytterligare åtgärder behöver tas fram som stöd till kommunerna.

8. Sysselsättning

8.2.6 Överväganden daglig verksamhet

Mönsterås kommun instämmer i förslaget och ställer sig positiv till kartläggning inom daglig verksamhet.

Mönsterås kommun anser att rätten till daglig verksamhet ska fortsätta följa vad som anses vara yrkesverksam ålder, då det bidrar till jämlika levnadsvillkor till motsvarande åldersgrupper.

8.3.3 Överväganden habiliteringsersättning

Mönsterås kommun instämmer i förslaget om utbetalning av habiliteringsersättning men hade gärna sett att utredningen lagt fram ett kraftfullare förslag med skall-krav istället för bör-krav för att främja mer jämlik hantering. Mönsterås kommun kan även se en viss risk med att habiliteringsersättningen tas bort i kommuner med mycket ansträngt ekonomiskt läge om den ej är lagstadgad.

9. Samordning och planering

9.4 Samordning och planering

Mönsterås kommun ser svårigheter med användande av Individuell plan då det finns otydlighet kring vem som är ansvarig för upprättandet samt när och hur en individuell plan ska användas. Mönsterås kommun menar att detta kan få negativa konsekvenser för den enskilde. Mönsterås kommun vill istället framhålla samordnad individuell vårdplan, SIP, som ett lämpligare alternativ för den enskilde då SIP redan finns som ett inarbetat och vedertaget arbetssätt med tydligare ansvarsområden.

9.8 Överväganden expertstöd

Mönsterås kommun ser positivt på att ändra benämningen på insatsen till expertstöd och delar även uppfattningen om att det är en insats som ska ges av regionerna. Mönsterås kommun vill påvisa att det kan föreligga behov av kunskapsutveckling för regionerna för att kunna svara upp för att vara expertstöd.

10. Personligt utformat stöd i det dagliga livet

10.4.2 Huvuddrag i personlig assistans

Mönsterås kommun instämmer i utredarens bedömningar gällande huvuddragen i personlig assistans som ett personligt utformat stöd som ges av ett begränsat antal personer.

10.4.5 Behovsbedömning i personlig assistans

Mönsterås kommun instämmer i utredarens förslag om att vetenskapliga grunder behövs för en rättssäkrare och mer jämlik behovsprövning av personlig assistans.

10.4.10 Dubbel assistans i förhållande till hjälpmedel eller anpassning i bostaden

Mönsterås kommun instämmer i förslaget.

10.4.12 Frågan om begränsningar av antalet användare och/eller antalet timmar för personlig assistans

Mönsterås kommun instämmer i bedömningen.

10.4.14 Förebyggande pedagogiskt stöd i LSS

Utifrån januariavtalet omfattar remissen inte förslaget om förebyggande pedagogiskt stöd i LSS. Mönsterås kommun har därför inte lämnat några remissvar i frågan.

10.4.15 Personligt stöd till barn i LSS

Utifrån januariavtalet omfattar remissen inte förslaget om förebyggande pedagogiskt stöd i LSS. Mönsterås kommun har därför inte lämnat några remissvar i frågan.

11. Ansvarsfördelning mellan stat och kommun

11.4.1 Ansvarsfördelning

Mönsterås kommun delar utredarens ståndpunkt om att ett delat huvudmannaskap leder till mer administrativt arbete för både kommuner och Försäkringskassan. Mönsterås kommun anser även att ett delat huvudmannaskap leder till osäkerhet i ansvarsområden och en otydlighet för den enskilde.

11.4.2 Personlig assistans som ett statligt ansvar

Mönsterås kommun ställer sig bakom förslaget att assistansersättningen ryms inom Socialförsäkringsbalken (SFB). Mönsterås kommun anser vidare att staten även ska ta ansvar för de första 20 timmarna för personlig assistans.

11.4.3 Insatser i LSS och hälso- och sjukvård

Mönsterås kommun är positiva till utredarens förslag om att kunna avtala om ansvarsfrågan och ställer sig positiva till att hälso- och sjukvårdsfrågan förtydligas.

12. Privata aktörer och ekonomisk ersättning för personlig assistans

12.7 Överväganden och förslag

Mönsterås kommun delar utredarens bedömning gällande schablonbelopp.

12.7.6 Schablonen kompenserar för sjuklönekostnader-kommunen har ansvar för att assistans utförs

Mönsterås kommun instämmer helt i förslaget om att sjuklönekostnader ska ersättas av anordnaren av assistansen.

Mönsterås kommun anser att behovet av att kunna tillgodose tillfälligt stöd redan ingår i det yttersta ansvaret för kommunerna.

12.7.7 Krav på kollektivavtal eller kollektivavtalsliknande villkor för att få anordna personlig assistans

Mönsterås kommun ställer sig bakom förslaget.

13. Kvalitet, uppföljning och tillsyn

13.3.3 Kvalitet, uppföljning och tillsyn

Mönsterås kommun ställer sig bakom förslaget om att kommunerna bär ansvaret för att följa upp vilka som omfattas av lagen men att andra aktörer och myndigheter behöver ha informationsskyldighet gentemot kommunerna för att kunna genomföra sitt uppdrag.

13.4.3 Tillstånd och tillsyn

Mönsterås kommun delar utredarens bedömning och förslag gällande tillstånd för att bedriva verksamhet enligt LSS.

13.5.5 När rollerna är dubbla-att företräda en person och samtidigt ge stöd enligt LSS till henne eller honom, utredningens överväganden

Mönsterås kommun instämmer i utredarens förslag.

Mönsterås kommun anser det inte vara lämpligt att en person kan vara legal företrädare och samtidigt utföra insatser enligt LSS och vill medvetandegöra den påfallande risk detta medför för den enskilde.

14. Ny lag om stöd och service

14.2 En modernt utformad lagstiftning

Mönsterås kommun ställer sig positiva till indelningen av kapitel, vilket gör lagen mer lättöverskådlig.

14.3 Regleringen av personlig assistans

Mönsterås kommun instämmer i utredarens förslag.

14.6 Ett barnrättsperspektiv i lagen

Mönsterås kommun delar utredarens förslag om att barnkonventionen ska införlivas i LSS lagen.

Mönsterås kommun vill lyfta fram att det även kan finnas svårigheter med detta då barnets och föräldrarnas behov inte alltid överensstämmer och kan hamna i konflikt med varandra.

14.7 Övergångsregler och ikraftträdande

Mönsterås kommun anser att tidsperspektivet inför att den nya lagens ikraftträdande är för kort. Verksamheter har mycket att ändra och förbereda inför ikraftträdandet som måste planeras och hålla god kvalitet, vilket kan ta tid.

14.8 Förberedelser av nya LSS-insatser

Mönsterås kommun instämmer med utredaren om att kunskapsstöd behöver tas fram och att utbildningsinsatser behöver genomföras.

14.9 Informationsinsatser

Mönsterås kommun ser positivt på övergripande kunskapsstöd och informationssatsningar för en mer jämlik och rättssäker hantering mellan kommunerna. Däremot tar detta tid, vilket presenteras tidigare och tidsaspekten anser Mönsterås kommun är för snäv för att leda till goda resultat.

Mönsterås kommun vill framföra behovet av kompetensutvecklingsmedel inom området funktionsnedsättning, både mot bakgrund av det nya lagförslaget men även mot bakgrund av den förändrade målgruppen och nya socioekonomiska förutsättningar. Detta kräver ökad kunskap i verksamheter för att kunna tillgodose den enskildes behov.

17. Konsekvenser av förslagen

Mönsterås kommun anser att utredaren även bör lyfta fram de ekonomiska konsekvenserna kommunerna får utifrån förändringar avseende assistans till vissa grupper kopplat till januariavtalet.